

Hagyomány és modernség között

Kortárs hazai német képzőművészek kollektív tárlata

A Magyarországi Német Írók és Képzőművészek Szövetsége (Verband Ungarndeutscher Autoren und Künstler, rövidítve VUdAK) az utóbbi években hagyománnyá tette, hogy tavaszonként bemutatják a legfrissebb képzőművészeti termést. Így kapott május elejétől június végéig szélesebb nyilvánosságot a Magyarországi Németek Házában a kortárs alkotóknak az a népes csoportja, amelyik származása révén a magyarországi németiséghez tartozónak érzi és vallja magát. A kisebbségi kötődés a fiataloktól az idősekig most is közel negyedszáz festőt, grafikusot, szobrászt és iparművészt hozott össze.

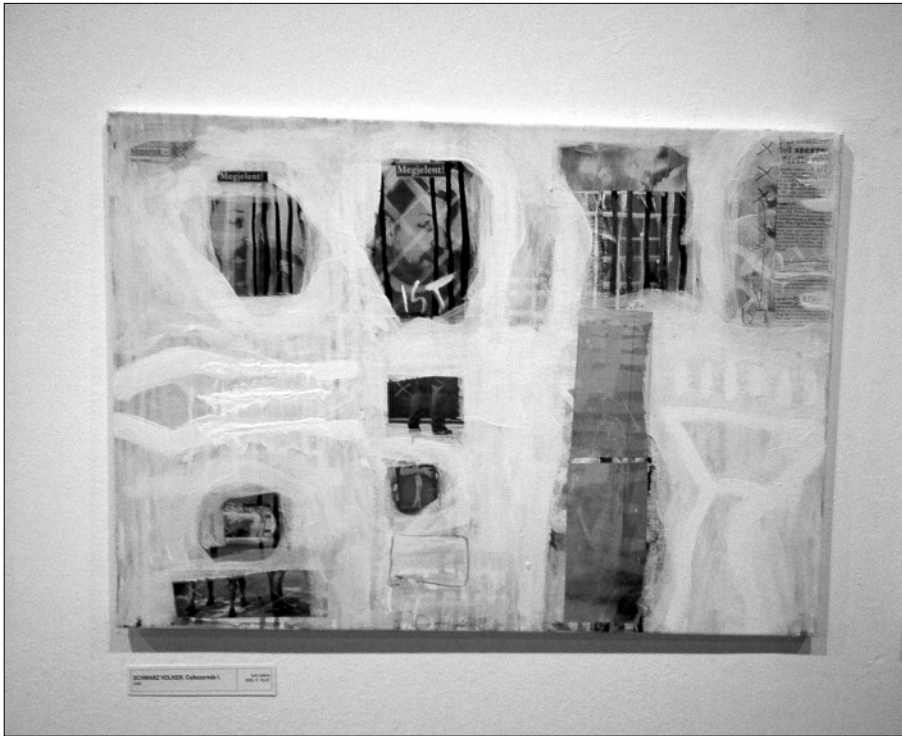
A rendezvényt a VUdAK szervezte, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata, valamint a stuttgarti Külföldi Kapcsolatok Intézete (Institut für Auslandsbeziehungen) hathatós támogatásával. A megnyitón *Schuth* János, a VUdAK elnöke köszöntőjét követően *Cseh* Borbála művészettörténész elemezte az alkotók műveit. Részletesen ismertette az egyes alkotók életművének sajátosságait s megrajzolta azt a fejlődési ívet is, amelyet a legutóbbi csoportos tárlat óta együttesen megtettek. A „soroksári trióként” számon tartott művészek foglalják el az egyik terem fő falát. Közülük legidősebb – az idén hetvenhét éves – *Bartl* József, aki most is a szentendrei festő-iskola népi ihletésű motívumrendszerét variálja a maga egyéni módján „Pettyezett kép fejfával”, és „Paticsfal” című kompozícióin. Három évvel fiatalabb nála *Lux* Antal, aki 1956-ban kiskatonaként hagyta el az országot és telepedett le Nyugat-Berlinben, ahonnan régebben is idelátogatott, de a rendszerváltás óta rendszeresen hazajár. Most az ezredforduló környékén festett „Metamorfózis” és a „Vörös háttér” líraian elvont képeivel vendégszerepel. *Misch* Ádám másfél évtizeddel ez előtt, hatvan évesen hunyt el. Emlékét a nyolcvanas évek végéről a „Megint” és a „Sötét foltok jeladásal” című, hasonló stílusban fogant alkotásai idézik. Mellettük *Wagner* János a „Tavaszi” és a „Rétegek” című alkotásain a szín-csíkok párhuzamait állítja szembe egymással, üde zöldessárga valamint sötét földszín árnyalatokban. Spanyol ösztöndíja óta az anyaföld ihleti minduntalan az erdélyi származású *Jovián* György munkásságát is. Ezúttal a „Cserepek” című, lávaszerűen izzó árnyalatokkal ható művével jelentkezett.

Franciásan könnyed *Forster* Jakab két, vegyes technikájú látképe. Az egyik budapesti Országház ismerős körvonalait örököltette meg koratavasszal, a másik a szicíliai Mondello tengeröblét nyári verőfényben: szecessziós kaszinóval, pálmafákkal, yachtokkal.

Huber András alkotása

Az ábrázolt témával ellentétben, japánosan elegánsak *König* Róbertnek a sváb vincellérek göcsörtösen öreg szőlőtőkéiről – s a fölöttük vöröslő napkorongról – készült linóleummetszetei. Népiesen naivak és meseszerűen látványosak *Heitler* László műemléki jellegű paraszt-barokk portái, akárcsak a postai képes levelezőlapok. Középkori katedrálisok szárnyas oltárait idézi *Julius Frömmel* triptichonja, a lazúrosan festett háttérből domborműszerűen kitüremkedő ráillesztésekkel. Ütött-kopott paraszti eszközökből (például seprúcsonkból vagy törött kapanyélból) alkotta „Sáros ikon”-ját *Huber* András. *Damó* István „A megnyugvás ösvényein” halad vegyes technikájú, organikusan absztrakt egyedi grafikáin. *Szily* Géza a falusi életből ellesve, elmosódott körvonalakkal „Egy tolnai nap”-ot festett meg, líraian elvont stílusban. Az egykori NDK-ból véglegesen hazánkba költözött és itt családot alapított *Volker Schwarz* olajképeit fotókollázsokkal és szöveg-montázsokkal is gazdagítja. Hozzá hasonlóan választott magának másik országot néhai és mostani honfitársa, *Manfred Karsch*, aki a két világháború közötti modern német mesterek

Volker Schwartz alkotása

legjobb hagyományait fejleszti tovább. A „Világosan” és a „Sötétben” vásznain zöldessárga fénynyalábok és vörösesbarna színszeletek érvényesülnek. Az építész-festőművész *Matzon Ákos* mérnöki múltját őrzi a tavaly festett „Képszalagrend”, szürke alapon fehér, bújtatott csíkokkal, míg idei műve, az „Indák ciklusa” bordó mezőben fekete fröccsentésekkel és csorgatásokkal a távol-keleti kalligráfiát folytató gesztusfestészet jegyeit mutatja. Az építőművészet ihlette *Budahelyi Tibort* is (Statikus elemek). A játékkockaszerű alapelemeket hol a német avantgárd, pontosabban a Bauhaus piros-sárga-kék alapszíneiben, hol feketében tartja. *Hajdú László* „Méz” című négyzetméteres képe már-már monokróm, csupán raszteres domborhatással töri meg finoman a felületet. *Hajdú Beáta* textilművész egyrészt arasznyi go-

belint szőtt barna árnyalatokban és utólag a csíkok mentén tovább ráncolta azt, másrészt patinázott rézlemezkeket rögzített rusztikus drót-kapcsokkal fekete kartonra. *Lieber Erzsébet* pofonegyszerű alapötletet valósított meg, amikor használatban elszíneződött teafüves tasakokat ragasztott egymás mellé, mértanian elvont képfelet nyerve, minimal-art modorban. Végül *Dechandt Antal* műveit (Barázdált plasztikák) említhetjük, amelyeket nemes fákból – mamutfenyőből és tölgyből – kombinált. A tökéletesen egymásba illeszkedő szelvények – simára csiszolt felületeikkel – már önmagukban is szemet gyönyörködtetőek volnának, egymástól eltérő (vöröses és sárgás) színkülönbségeik és „szabásmintáik” szeszélyesen kanyargó körvonalai miatt.

A természetes színek mellett azonban a fák erezte, s olykor a szándékosan megőrzött féregjáratok is közrejátszanak ebben. Máskor pedig a szobrász vésője is „besegít” a sorozatnak címet adó felszíni „barázdák” létrehozásában.

A résztvevők számára nyílt titok, hogy a Budapesten most rendezett csoportos tárlat csak az „előjátéka” annak a rangos csoportos kiállításnak, amely jövőre lesz látható a németországi Ulmban, a Donauschwäbisches Zentralmuseum (Duna menti Svábok Központi Múzeuma) megtisztelő meghívásának köszönhetően. A tét nagy, a mércét magasra tették, hiszen a hazai nemzetiségi alkotók nemcsak saját magukat, hanem az egész országot képviselik majd a másik Duna-parti nagyvárosban.

Wagner István

Dechandt Antal faplasztikái

Bajtai László felvételei